

BERTOLT BRECHT

BERTOLT BRECHT (1898—1956) az új német irodalom egyik legkiemelkedőbb alakja. Versben, regényben, drámában alkotott jelentőset, néhány színműve átütő világsiker aratott. Hitler uralomra jutásától a háború végéig száműzetésben élt, azután korai haláláig Kelet-Berlinben tevékenykedett, de műve mindig megtalálta a réseket a gyűlölet és a butaság vasfüggönyein.

NÉGY HÍVÁS NÉGYFELŐL

KÜLÖNBÖZŐ IDŐBEN

1.

Itt a lakásod
Van helye bőven a dolgaidnak.
A bútort rendezd el tetszésed szerint
Csak szólj, ha valami kell
Nesze a kulcs is
Maradj itt.

2.

Itt egy szoba mindannyiunknak
S neked külön, egyágyas.
A majorságban akad részedre is munka
Mégvan a saját pléhtányérod.
Maradj mindlunk.

3.

Itt a fekhelyed.
Az ágnemű még majdnem tiszta
Csak egy valaki feküdt benne.
Ha finnyás vagy
Öblítsd meg a dézsában kanalad
Olyan lesz mint az új.
Maradj csak nyugodtan.

4.

Itt ez az odú.
Csináld hamar, vagy itt is maradhatsz
Egész éjjelre, de külön fizeted.
Én nem zavarlak.
Beteg se vagyok, ha az fontos.
Éppoly biztos vagy itt, mint akárhol.
Itt maradhatsz.

BERTOLT BRECHT

ÉNEK BAAL-ISTENRŐL

1.

Mikor a fehér anyaölből kezdett kibújni Baal
Az ég már nagy volt és hamvas és néma, bár
Ifjú és póre és rémítőn remek
Ahogyan Baal szerette, amikor érkezett.

2.

És úgy maradt az ég öröm és bú közt égnek
Közben Baal aludt, élvezett, felé se nézett:
Éjjel violaszínű és kéjlila Baal
Reggel barackszín s Baal ajkán bamba nyál.

3.

Az ég alatt nyüzsgő szemérmes bűnösök közt
Lefeküdt Baal és vígan fészkelődött:
Csak az ég fedte, de mindig az ég
Pöreségére nem volt más elég.

4.

Minden bűnben akad valami jó
Mondja Baal, és valamire való.
A bűn az, ami, tudod már, mire értsd.
Kettő kell hozzá: egy sok vagy túl kevés!

5.

Csak ne légy oly lusta és puhány
Az élvezetért meg kell dolgozni ám!
Erős tag jól jön és biztos tapasztalat:
És lehetőleg behúzni a hasat.

6.

Felpislant Baal a kövér keselyűkre
A csillagok közt várják, mikor lesz hulla Baal.
Holtnak tetteteti Baal magát. Óvatlan repül le
Egy keselyű s Baal keselyűt vacsorál.

7.

Mély csillagok alatt siralomvölgyi táj.
 Baal messzi földeket majszol ujjait nyalva.
 Ha nincs több, cammog énekelve Baal
 Hazafelé, az örök hús alomra.

8.

És ha a sötét öl magábahúzza Baalt:
 Mi a világ öneki? Bezabált.
 Csu'kott pillája alatt annyi az ég
 Amennyi egy holtnak éppen elég.

9.

Mikor a föld ölében kezdett rohadni Baal
 Az ég nagy volt még és hamvas és néma, bár
 Ifjú és póre és rémítőn remek
 Ahogyan Baal szerette egykor az életet.

BERTOLT BRECHT

NÉMET DAL

Már megint nagy időket emlegetnek
 (Anna, ne sírj)
 A kalmár krétája megjelölt minket.

Már megint becsületről jár a szájuk
 (Anna, ne sírj)
 Ellopni való nincs semmi több minálunk.

Már megint a győzelmet idézik
 (Anna, ne sírj)
 Nem kapnak meg soha, a sírig.

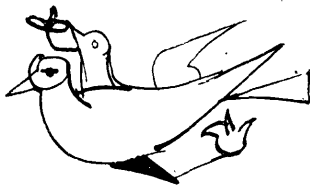
Döngnek a katonaléptek
 (Anna, ne sírj)
 Ha visszatérek
 Más zászló alatt térek vissza.

BERTOLT BRECHT

A FÜST

Tóparti kicsi ház lomb közt
A tető fölött füstcsik.
A füst nélkül
Oly szegény volna
A ház, a lomb, a tó.

BERTOLT BRECHT

1940

Kisfiam kérdi: Tanuljak-e számtant?
Minek, mondanám. Két karaj kenyér több mint egy karaj

Ezt úgyis könnyen észbentartod.
Kisfiam kérdi: Tanuljak franciául?
Minek, mondanám. Az hanyatló ország. Meg aztán
Elég ha hasad dörzsölöd s szád felé mutogatsz
Mindenki megérti mi kell.

Kisfiam kérdi: Tanuljak történelmet?
Minek, mondanám. Tanuld meg fejed a földbe fúrni
Akkor tán megmaradsz.

Igen, tanulj csak számtant, mondom
Tanulj franciául, tanulj csak történelmet!

BERTOLT BRECHT

AZOKNAK, AKIK MÉG NEM JÖTTEK A VILÁGRA

1.

Csakugyan, sötét egy korban élek!
 Bután hangzik a jó szó. Redőtlen homlok
 Ha van, a közönyé csak. S a mosolygónak
 Az iszonyú hír
 Még nem jutott a füléhez.

Micsoda kor hát ez, ahol
 Büntelenül a fákról sem beszélhetsz.
 Mert gazságokról kell hallgatnod miatta!
 Az ott, ki békén sétál át az utcán
 Bajbajutott barátai számára
 Talán már el sem érhető?

Igaz: a mindennapit akárhogy is előteremtem.
 De higgyétek el: véletlen az egész. Bármit teszek
 Nem jogosít fel az evés örömére.
 Véletlen a kimélet. (Ejtsen csak el szerencsém
 Már nem is vagyok.)
 Azt mondják: Egyél-igyál! Örülj, hogy van mit!

De hát hogyan ehetném és ihatnám, hisz
 Éhezőtől vonom meg azt, amit eszem, s
 Szomjanvesző nyúl a pohár vizem után?
 És mégis eszem és iszom.

Bölcs volnék örömemst.
 Vén könyvek tudják, mi a bölcsesség:
 Földi zűröket kerülni s a kurta életet
 Félelem nélkül lemorzsolni.

Ámde vád nélkül
 Gonoszt jóval fizetni
 A vágyakat vágytalan eltemetni
 Ha bölcsesség is
 Én nem bírom:
 Csakugyan, sötét egy korban élek!

2.

Zúrzavar korában jöttem a földre
 Mikor az éhség volt az úr.
 Lázongás korában álltam emberlábra
 És fölláztam én is.
 Így telt el az idő
 Amit a földön élni kaptam.

Két ütközet közt ettem az ételém.
 Gyilkosok közé hevertem le pihenni.
 Hanyag voltam a szerelemben
 S türelmetlen a természet előtt.
 Így telt el az idő
 Amit a földön élni kaptam.

Az útjaim mocsárba vesztek.
 Himpellérnek elárult a beszédem.
 Keveset bírtam. De a zsarnok
 Nyugodtabb lett volna nélkülem.
 Így telt el az idő
 Amit a földön élni kaptam.

Csekély volt az erő. És a cél
 Nagyon de nagyon messze.
 Jól látható, de mégis
 Szinte elérhetetlen.
 Így telt el az idő
 Amit a földön élni kaptam.

3.

Ti, akiket majd felvet az ár
 Ami bennünket elmerített
 Gondoljatok
 Gyöngeségünkön hüldezevén
 A sötét korra
 Melytől megmenekültetek.

Mi csak mentünk, gyakrabban váltva hazát mint cipőt
 Osztályharcokon át, el-elcsüggedőn
 Mikor a kények győztek a dacon.

És tudjuk jól:
 A gyűlölet, ha pokol is a tárgya
 Arcvonást torzít.
 Dűhtől, ha bünt is ostoroz
 Ráspolyos lesz a hang. Ó jaj, mi akik
 Barátság talaját akartuk egyengetni
 Magunk között nem lehettünk barátok.
 De ti, ha addigra eljön
 Az egymást gyámolító emberek kora
 Gondoljatok ránk
 Elnézéssel.

